

ונילף מציץ,

דתניא:

ציץ דומה כמין טס של זהב,

ורחב שתי אצבעות,

ומוקף מאזן לאזן,

וכתוב עליו שתי שיטין:

יו"ד ה"א מלמעלה,

וקדש למ"ד מלמטה;

ואמר רבי אלעזר^ע רבבי יוסי:

אני ראיתיו ברומי,

וכתוב עליו קדש ליי בשיטה אחת! ?

דנין כלי מכלי,

ואין דנין כלי מתכשיט.

ונילף מזר,

דאמר מר:

זר משהו! ?

דנין כלי מכלי,

ואין דנין כלי מהכשר כלי.

אי הכי -

מסגרת נמי הכשר כלי הוא! ?

מסגרתו למטה היתה.

הניחא למאן דאמר: מסגרתו למטה היתה;

אלא למאן דאמר: מסגרתו למעלה היתה -

מאי איכא למימר! ?

אלא,

דנין דבר שנתנה בו תורה מדה -

מדבר שנתנה בו תורה מדה,

ואל יוכיחו ציץ וזר -

שלא נתנה בהן תורה מדה כלל.

רב הונא אמר: מהכא:

"אֶל פְּנֵי הַכִּפֹּרֶת" (ויקרא טז, ב),^ע

ואין פנים פחות מטפח.

ה: ואימא כאפי • דבר יוכני! ?

תפשת מרובה - לא תפשת,

תפשת מועט - תפשת.

ואימא כאפי דציפרתא! ?^ע

אמר רב אחא בר יעקב:

רב הונא פני פני גמר,

כתיב הכא: "אֶל פְּנֵי הַכִּפֹּרֶת",

וכתיב התם (בראשית כז, ל): "בְּמֵאת פְּנֵי יַצְוֹק אֲבִיו".

ונילף מפנים של מעלה,

דכתיב (שם לג, י): "כִּפְרֹאת פְּנֵי אֱלֹהִים וְהִתְרַצְּנִי! ?

תפשת מרובה - לא תפשת,

תפשת מועט - תפשת.

ונילף מכרוב,

דכתיב (שמות כה, ב):

"אֶל הַכִּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֹבִים" ! ?

אמר רב אחא בר יעקב: גמירי:

אין פני כרובים פחותין מטפח.

מאי^ע כרוב?

אמר רבי אבהו: כרביא,

שכן בבבל קורין לינוקא רביא.

אמר ליה רב פפא לאבבי:^ב

אלא מעתה - דכתיב (יחזקאל יד, י):

"פְּנֵי הָאֲזֹדָר פְּנֵי הַכְּרֹבִים וּפְנֵי הַשְּׂנִי פְּנֵי אֲדָם",

היינו "כרוב" היינו "אדם" ! ?

אפי רברבי ואפי זוטרי.^כ

וממאי דחללה עשרה בר מסככה?

אימא בהדי סככה! ?

אלא מבית עולמים גמר,

דכתיב (מלכים א ו, ב):

"וַיִּבְנֶת אֵשֶׁר בְּנֵה הַמִּכְלָף יִשְׁלֹמֹה לַיהוָה,

עֲשִׂים אִמָּה אֲרָכוּ וְעֲשִׂים רִזְזוּבוּ וְשִׁלְשִׁים אִמָּה קוֹמָתוֹ",

וכתיב (שם כז, ו):

"קוֹמַת הַכְּרֹבִים הָאֲזֹדָר עֲשִׂרָה בְּאִמָּה וְכֵן הַכְּרֹבִים הַשְּׂנִי";

ותניא:

מה מצינו בבית עולמים - כרובים בשליש הבית הן עומדין,

אף במשכן - כרובים^ב בשליש הבית הן עומדין;

משכן כמה הוי? עשר אמות,

דכתיב (שמות כז, טז): "עֲשִׂירָה אַמּוֹת אַרְבֶּה הַקֶּרֶע";

כמה הוי להו? שיתין פושכי;

תלתיה כמה הוי? עשרים פושכי;

רש"י

שקין בדבריך: ונילף מפני הכרובים. דזוטרי מטפח: היינו פני כרוב היינו אדם. הלא שניהן שוין ולמה חלקם הכתוב ומשני לעולם כרוב נמי פני תינוק הוא וזהו חילוקם פני אדם אפי רברבי פני הכרוב אפי זוטרי: וממאי דחללה עשרה. כיון דמארון וכפורת ילפת עשרה ממאי דחללה עשרה לבר מעובי סככה דלמא בהדי סככה כי ארון וכפורת: בשליש הבית היו עומדין. שהיו הכרובים שעשה שלמה עומדין בארץ על רגליהם וכתיב קומת הכרוב עשר נמצא קומתו כלה בשליש גובה הבית שהוא שלשים אף כאן במשכן כשהיו הכרובים שעשה משה על הכפורת היה גבהן כלה בשליש גובה הבית: משכן כמה הוי. גבהו: תלתיה כמה הוי עשרים. נמצא גובה הכרובים כלה לטוף עשרים טפחים מן הארץ והן עומדין על הכפורת:

ונילף מציץ. שהוא מועט ממסגרת: קדש למ"ד מלמטה. גרסינן: אני ראיתיו ברומי. שהכניסוהו לאוצר המלך כדאמרין במעילה (יז) בכך תלמיון: תכשיט. מלבוש לאדם: מזר. של ארון או של מזבח או של מסגרת זר אינו כלי אלא תיקון כלי לקשטן: מסגרת נמי הכשר. קישוט שלחן הוא: למטה היתה. מרגל לרגל היתה נתונה בראשם ודף השלחן מונח עליו: הניחא כו'. פלוגתא במנחות (צו): מאי איכא למימר. אדילף מינה נילף מזר: ואין פנים. של אדם פחותין מטפח: בר יוכני. עוף גדול הוא מאד ובככורות (יז): אמרינן פעם אחת הטילה בר יוכני ביצה במקומנו וטבעה ששים כרכים ושיכרה ש' ארזים: פני פני גמר. ג"ש גמר ובציפרתא לא כתיב פני: תפשת מרובה. במקום שאתה שומע אף המועט במרובה לא תפשת דיש להקשות תפוס את המועט והרי אתה